

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1296/2023
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у правној ствари тужиоца „GEO CONSULTING STUDIO“ д.о.о. Београд, Земун, чији су пуномоћници Николета Вученовић и Слободан Момчиловић, адвокати из ... , против туженог Република Србија, Министарство рударства и енергетике, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1668/22 од 22.02.2023. године, у седници одржаној дана 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1668/22 од 22.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ се захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3984/2020 од 23.11.2021. године у ставу I изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да суд обавезе туженог да исплати тужиоцу износ од 19.321.455,00 динара, на име накнаде штете, са каматом утврђеном Законом о висини стопе затезне камате, почев од 14.07.2020. године до исплате. У ставу II изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 229.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1668/22 од 22.02.2023. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена је пресуда Привредног суда у Београду П 3984/2020 од 23.11.2021. године.

Тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужени је оспорио ревизијске наводе и предложио да се ревизија одбије. Трошкове је одређено тражио.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11... 10/23), Врховни суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи којим се указује да побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку, због чега наводи ревидента у том делу нису од утицаја у ревизијском поступку. Нису основани ревизијски наводи да је побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку у делу којим се указује на погрешну оцену доказа, као и неизвођење доказа вештачењем, јер се изнетим ревизијски наводима указује на битне повреде одредаба поступка учињене пред првостепеним судом. Другостепени суд није отварао расправу, већ је одлуку засновао на чињеничном стању које је првостепени суд утврдио, па нема такве битне повреде поступка пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, Министарство рударства и енергетике РС, поступајући по захтеву тужиоца за издавање одобрења за извођење примењених геолошких истраживања бакра и пратећих метала на подручју „Чока Њалта“ код Мајданпека од 10.12.2014. године, донело је закључак бр. 310-02-00842/2014-02 од 13.02.2015. године којим је обуставило поступак покренут поводом захтева тужиоца и оценило да тражени истражни простор за извођење геолошких истраживања представља извориште од посебног значаја за регионално снабдевање водом. Тужилац је поднео тужбу Управном суду дана 03.04.2015. године који је пресудом У 5389/15 од 21.09.2016. године, уважио тужбу тужиоца и поништио наведени закључак Министарства рударства и енергетике РС од 13.02.2015. године и предмет вратио надлежном органу на поновно одлучивање. У поновном поступку Министарство је донело закључак од 02.02.2017. године којим је прекинуло поступак покренут поводом захтева тужиоца за издавање одобрења за извођење геолошких истраживања бакра, јер тражени истражни простор представља извориште од посебног значаја за регионално снабдевање водом, те да исто представља претходно питање пред надлежним органом, односно док надлежни орган не донесе одлуку о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Борско-Мајданпечког рударског басена. Против наведеног закључка тужилац је поново поднео тужбу Управном суду, а Управни суд је пресудом У 6247/17 од 19.04.2019. године поништио наведени закључак Министарства и вратио на поновно одлучивање са образложењем да се на несумњив начин не може утврдити које спорно питање се појавило пред надлежним Министарством без чијег решења се не може решити предметна управна ствар. Министарство рударства и енергетике РС је поступило по налогу из пресуде Управног суда и обратило се Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре као надлежном органу за израду Просторног плана подручја посебне намене Борско-Мајданпечког рударског басена, које је одговорило да је Влада Републике Србије донела одлуку о изради Просторног плана подручја посебне

намене Борско-Мајданпечког рударског басена, да је у току поступак израде Плана, односно да се очекује да исто буде достављено Министарству рударства и енергетике РС на стручну контролу.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су становишта да тужилац није претрпео штету због погрешне одлуке туженог органа којом није усвојен захтев тужиоца за издавање одобрења за извођење примењених геолошких истраживања бакра и пратећих метала на подручју „Чок Њалта“ код Мајданпека. Орган управе је поступао у законом утврђеним границама, а тужиоцу је било омогућено да води управни спор. Правилност и законитост решења туженог органа су испитиване кроз законом прописан поступак, односно кроз управни спор који је тужилац покренуо и у коме су одлуке туженог органа биле поништене и враћене на понови поступак. Одговорност државе за штету проузроковану трећем лицу доношењем одлуке њених органа у границама законских овлашћења није основ за штету ако се утврди да су те одлуке у управном поступку незаконите, већ се одговорност државе утврђује према правилима Закона о облигационим односима. Стога у конкретном случају нема основа да у смислу члана 172. и 189. Закона о облигационим односима тужени буде одговоран за штету, у ситуацији када није извесно да би тужилац могао добити дозволу за геолошка истраживања, јер та сагласност није издата због непостојања законских услова у складу са чланом 6. Закона о рударству („Сл.гласник 44/95, 101/2005 и др.закон“)

Ревизијом се указује на пресуду Врховног касационог суда Рев 5015/19 од 30.09.2020. године у којој је исказано становиште да чињење противно меродавним прописима и/или пропуштање да се њихове одредбе примене мимо уобичајног начина обављања делатности, може да представља основ одговорности за штету проузроковану незаконитим и неправилним радом надлежног државног органа. Указује се и на становиште из решења Врховног касационог суда Рев 202/17 од 12.10.2017. године да је и сама дужина трајања управног поступка основ за причињену штету. Ревидент указује на донете одлуке управних органа које судови нису ценили, а из којих би утврдили да не постоји претходно питање које је од значаја за управну ствар, што управо представља незаконито понашање туженог. Такође, поновна одлука није донета од пресуде Управног суда у року од 30 дана, што је незаконито поступање.

Ревизија није основана.

Неосновани су ревизијски наводи да је побијаном пресудом заузето становиште супротно раније донетим одлукама ревизијског суда, јер је овде друга чињенична ситуација. Тужилац је у овом поступку тражио накнаду штете проузроковане пропустом органа тужене јер сматра да нису поступали у складу са законом приликом вођења управног поступка покренутог по захтеву тужиоца за издавање одобрења за извођење примењених геолошких истраживања бакра и пратећих метала на подручју „Чока Њалта“ код Мајданпека од 10.12.2014. године. Одговорност тужене државе као правног лица за штету коју проузрокује њен орган постоји када је трећем лицу штета проузрокована у вршењу или у вези са вршењем функција државног органа, те да је штета настала као последица таквог рада органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Орган који поступа у оквиру законског овлашћења није одговоран за штету прописану чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима. У конкретном случају, орган управе је поступао у законом утврђеним границама, а тужиоцу је било омогућено да води управни спор у ком

поступку је испитана правилност и законитост решења туженог органа и у коме су одлуке туженог органа биле поништене и враћене на понови поступак. Доношењем решења органа управе неповољних по тужиоца, а која је касније поништавао управни суд, само по себи не представљају неправилан и незаконит рад, па је с обзиром на постављени тужбени захтев на тужиоцу био терет доказивања конкретног пропуста и радње предузете на његову штету и постојање узрочно-последичне везе између таквих пропуста и радњи које имају карактер неправилног и незаконитог рада органа тужене, а које тврдње тужилац у тужби није изнео нити током првостепеног поступка доказао. Одлука у овој управној ствари зависи од претходног питања из надлежности другог органа управе, а тврдње ревидента да не постоји претходно питање које је од значаја за управну ствар, не може бити предмет испитивања у парничном поступку. Дакле, у одсуству конкретно утврђених противправних поступака од стране органа тужене током трајања управног поступка, чињеница да се управни ствар није решила сама по себи није довољна за закључак о неправилном и незаконитом раду, па тужилац према општим одредбама члана 172. Закона о облигационим односима нема право на накнаду штете за изгубљену добит коју потражује.

Такође, трајање управног поступка није од утицаја на одговорност тужене у смислу одредбе члана 172. ЗОО у парничном поступку, с обзиром да је у време трајања управног поступка, заштита права на суђење у разумном року и права на накнаду штете настале поводом истог, била обезбеђена у складу са одредбама члана 82. и 89. Закона о Уставном суду ("Службени гласник Републике Србије" број 109/07, 99/11 и 18/13-УС) уставном жалбом и потом према члану 8А-8В Закона о уређењу судова ("Службени гласник Републике Србије" број 116/08...101/13) накнадом у посебном поступку.

Имајући у виду да су органи тужене у конкретном случају поступали у оквиру законских овлашћења, то нема основа одговорности тужене за накнаду тражене штете у смислу члана 154., 155. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у првом ставу изреке на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу члана 165. став 1. ЗПП одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није потребан ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**